

HVOR SKAL VI BYGGE OG HVOR SKAL VI BO? JORDVERN OG VEKST I SKJØNN HARMONI?

Hvordan tenker vi i Trøndelag?
v/fylkesrådmann Odd Inge Mjøen

FØRINGER I SØR - TRØNDELAG

Regional strategi for arealbruk, vedtatt i Fylkestinget 17.06.2014 har som mål å «ta vare på viktige kultur og naturmiljøer. Jordvern bør prioriteres høyt og avklares i overordna planer. Det skal tilrettelegges for varierte, gode og tilstrekkelige arealer for næring, tjenesteyting og boliger» (s 8 og 9).

Strategiplan Sør-Trøndelag 2016-2019, vedtatt i Fylkestinget 16.12.2015:

Pkt 8.1 «Vi vil arbeide for å trygge arbeidsplasser i hele fylket og være en aktiv pådriver for næringsutvikling i regionen vår»

Landbruks og matproduksjon: Mål: «Matproduksjonen i Trøndelag skal øke med 1,5% årlig fram til 2030» Tiltak: «Økningen i matproduksjonen skal først og fremst skje ved at alle tilgjengelige produksjonsarealer i regionen opprettholdes og brukes»... «Innsatsen for å verne jordbruksarealer mot inngrep og annen bruk skal intensiveres. Hvis samfunnet har behov som forringer mulighetene for matproduksjon, skal tiltak og ordninger for flytting og nydyrking av matjord iverksettes for å kompensere for dette»

Miljø og klima: «Vi vil « redusere utslipp av klimagasser fra Sør-Trøndelag med 30% innen 2020».. «Vi vil føre en transportpolitikk som legger til rette for redusert transportarbeid» og

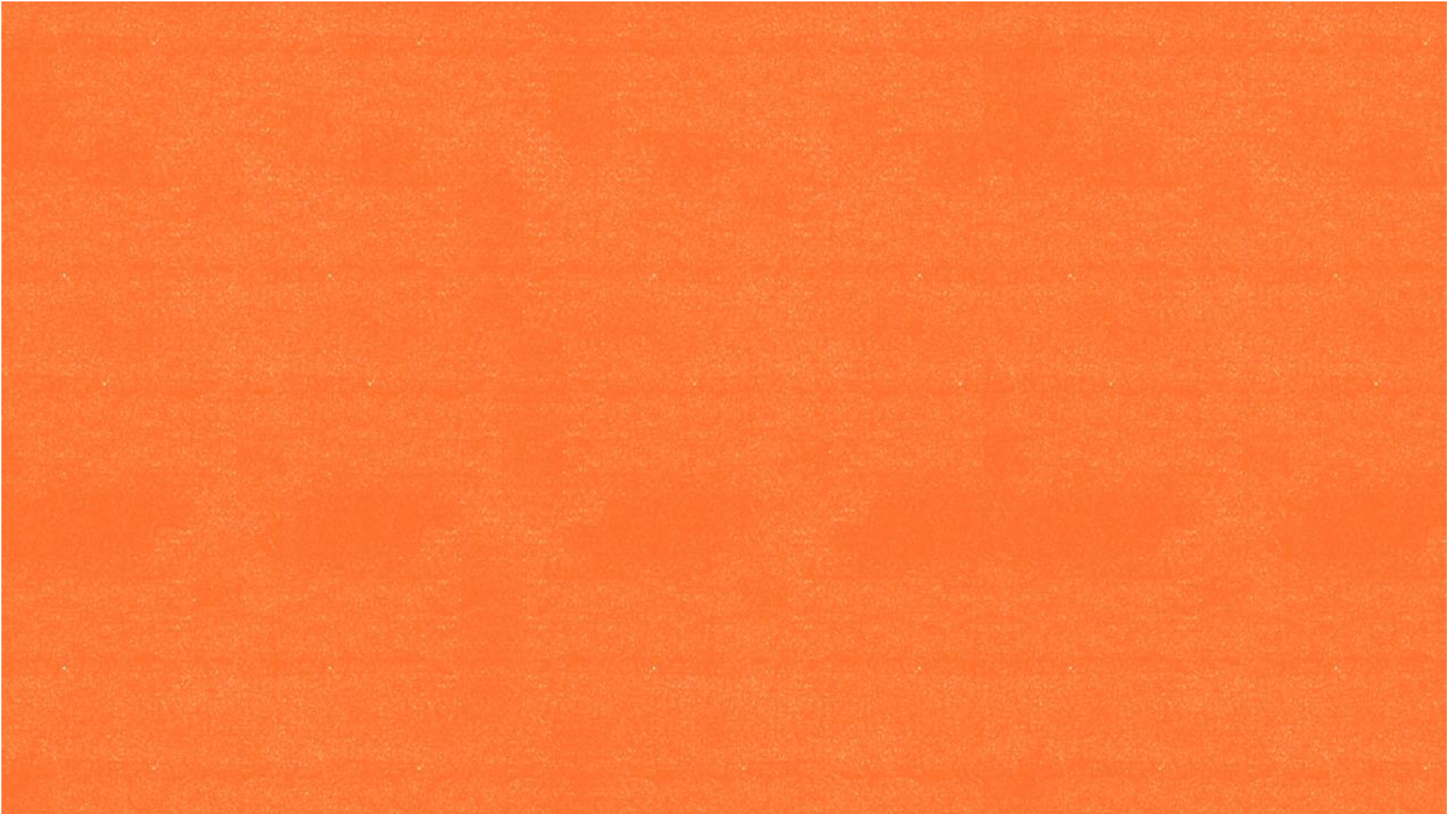
FØRINGER I NORD - TRØNDELAG

Regional plan for arealbruk 25.04.2013

Regionalpolitiske retningslinjer ivaretagelse av dyrka og dyrkbar jord

- Dyrka og dyrkbar jord i Nord-Trøndelag skal forvaltes i tråd med nasjonal politikk for å sikre fremtidig matproduksjon i takt med en voksende befolkning.
- Det skal tilstrebes klare grenser mellom bebygde områder og landbruks-, natur- og friluftsområder.
- Fortettings- og transformasjonspotensial innenfor eksisterende tettstedsavgrensning skal utnyttes før nye arealer utenfor tas i bruk.
- Kommuneplanens arealdel skal ivareta helhetsperspektivet og an vise hvordan byvekst og utbygging kan skje samtidig som fremtidig matproduksjon sikres gjennom ivaretagelse av jordressursene.
- Ved lokalisering av samferdselstiltak på dyrka jord må inngrepet minimaliseres og alternative traseer vurderes, samtidig som behovet for trygg og miljøvennlig trafikkavvikling ivaretas.

LANDBRUK I TRØNDELAG

- Jord- og skogbruk har stor betydning for verdiskaping, sysselsetting og bosetting i Trøndelag
- I tillegg til mat, produserer jordbruket fellesgoder for samfunnet, som blant annet kulturlandskapsverdier og spredt bosetting
- Utviklingen innen trøndersk landbruk med vel 20% av nasjonal produksjon, har stor betydning også nasjonalt
- Driftsenhetene blir stadig større og drifta mer teknologisert

LANDBRUKET INN I FRAMTIDA

- Gå foran i utviklingen av bioøkonomien
- Utviklingen innen trøndersk landbruk har stor betydning også nasjonalt
- Produksjonsøkning må kunne skje på en klima- og miljøvennlig måte
- Utvikling av grønn FoU og kompetanse

DILEMMAER I JORDVERN I PLANLEGGING OG AREALBRUK:

- Skal vi bygge tett på dyrka mark nær sentra og kollektivtrafikk for å redusere utslipp av klimagasser?
- Eller skal vi bygge mer perifert på utmark/impediment for å redusere forbruk av dyrka mark ?
- Ofte store inngrep i dyrka mark i forbindelse med utbygging av veger og jernbane – mulig å erstatte dyrkamark?

HOLDNINGER

adressa.no

Northug-trener Kveen:
- Petter skulle aldri gått
på Lillehammer. Sport » side 25

Kommentar:

Liker du å herje på internett? Hvis famili
din ikke vet det, har du hatt flaks. Meninger

Adresseavisen

1767-2

TIRSDAG 0

Løssalg kr 35
Nr. 282 // 25

Hvem skal betale prisen for fortetting?

Fikk nylig vite av en bekjent at det planlegges en storstilt utbygging av mange titalls leiligheter i gata vår. Vi har ikke fått nabovarsel. Størstedelen av gata mangler fortau, og det er knapt plass til én bil i bredden på vinterstid.

Husker alt for godt forrige gang det ble bygget et større leilighetsbygg i gata vår. Det var daglig trafikkfarlige situasjoner, med mange nestenulykker. Så med gru på skolebarn som klatret på glatte brøstekanter mens lastebiler snuste forbi. Flere naboer varslet kommunen, utbygger og man anmeldte sjåfører til politiet, men til ingen nytte. Har hørt at nybygget vil medføre en trafikkøkning på 200 ekstra biler daglig. Dette er i en gate hvor barna leker midt i veien fordi det mangler fortau! Hvor langt skal fortettingen gå, og hvem skal betale prisen?

HCB

FELLES ANSVAR

- Jordvern – ikke bare landbrukets ansvar
 - Norges befolkning forventes å øke med 20 % (til 5,8 mill) innen 2030
- Ny nasjonal jordvernstrategi
 - Mål – årlig nedbygging av dyrkajord skal innen 2020 ned til under 4 000 daa årlig.
 - «mer restriktiv når det gjelder bygging av fritidsboliger, boliger og næringsbygg på dyrka og dyrkbar jord»

HVORDAN TENKER VI I TRØNDELAG?

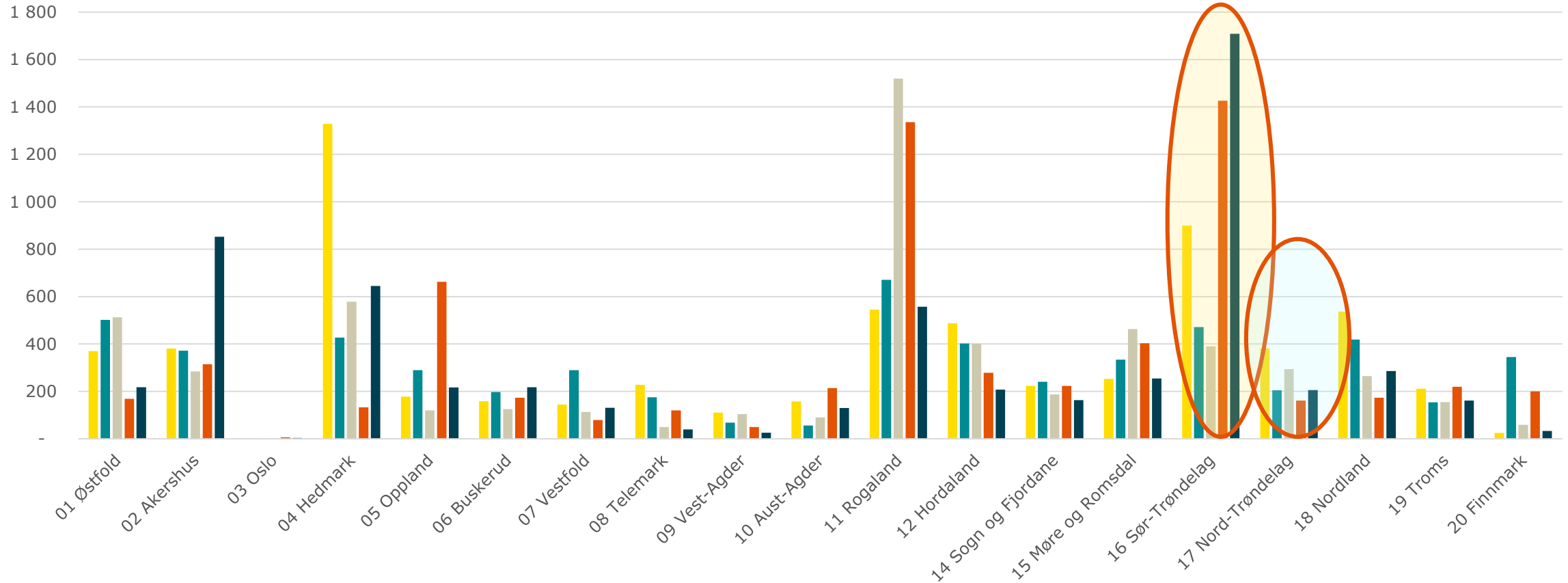

- Viktig å innse at det er **målkonflikt** mellom jordvern og utbygginger
- Viktig å ha **vedtatte overordnede planer** som viser politiske holdninger
- At jordvernhensyn er:
 - **avveid** i så tidlig fase i **kommunale planer** som overhodet mulig
 - at **fylkeskommunen er aktivt med** i denne type prosesser

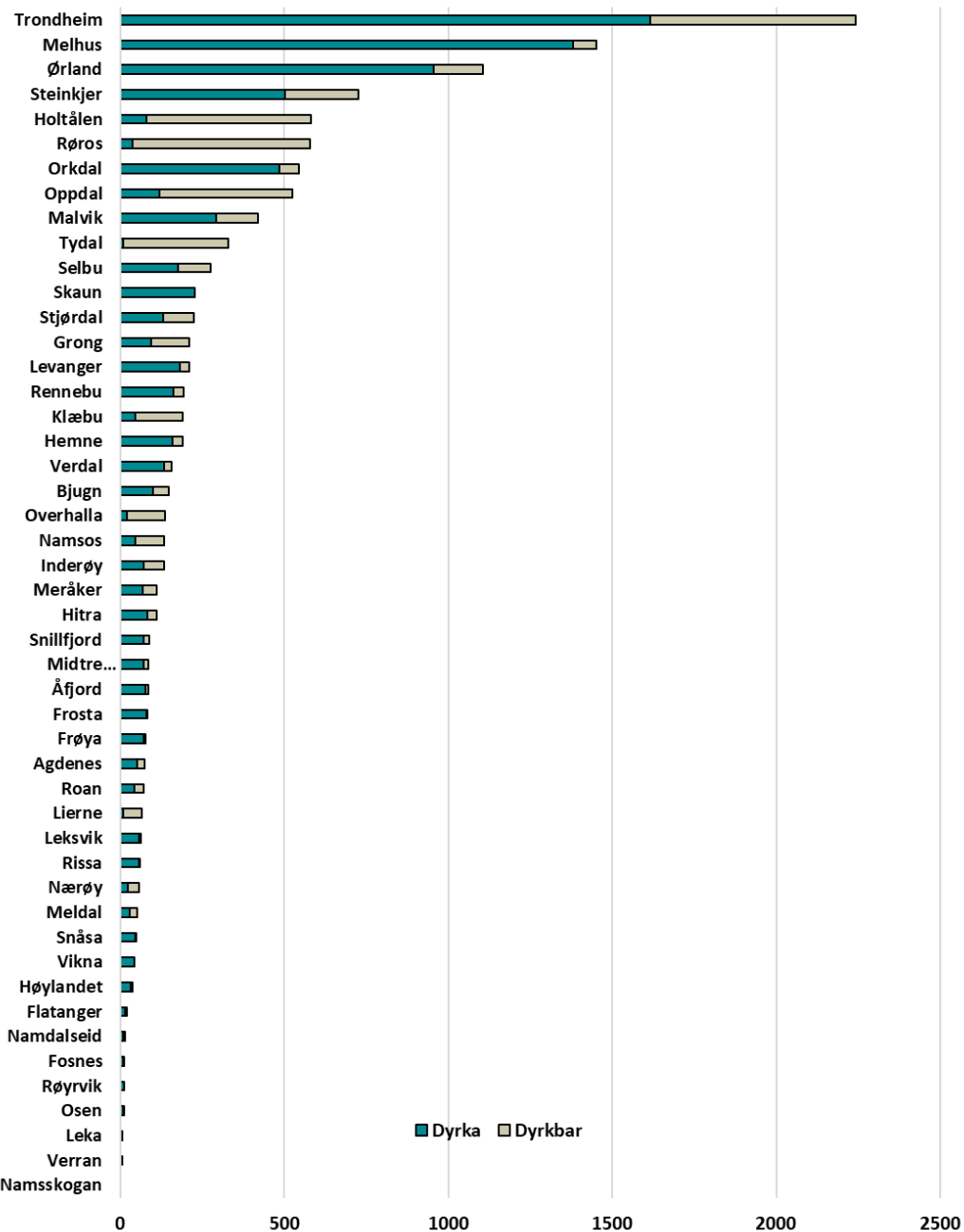
REALITETENE...

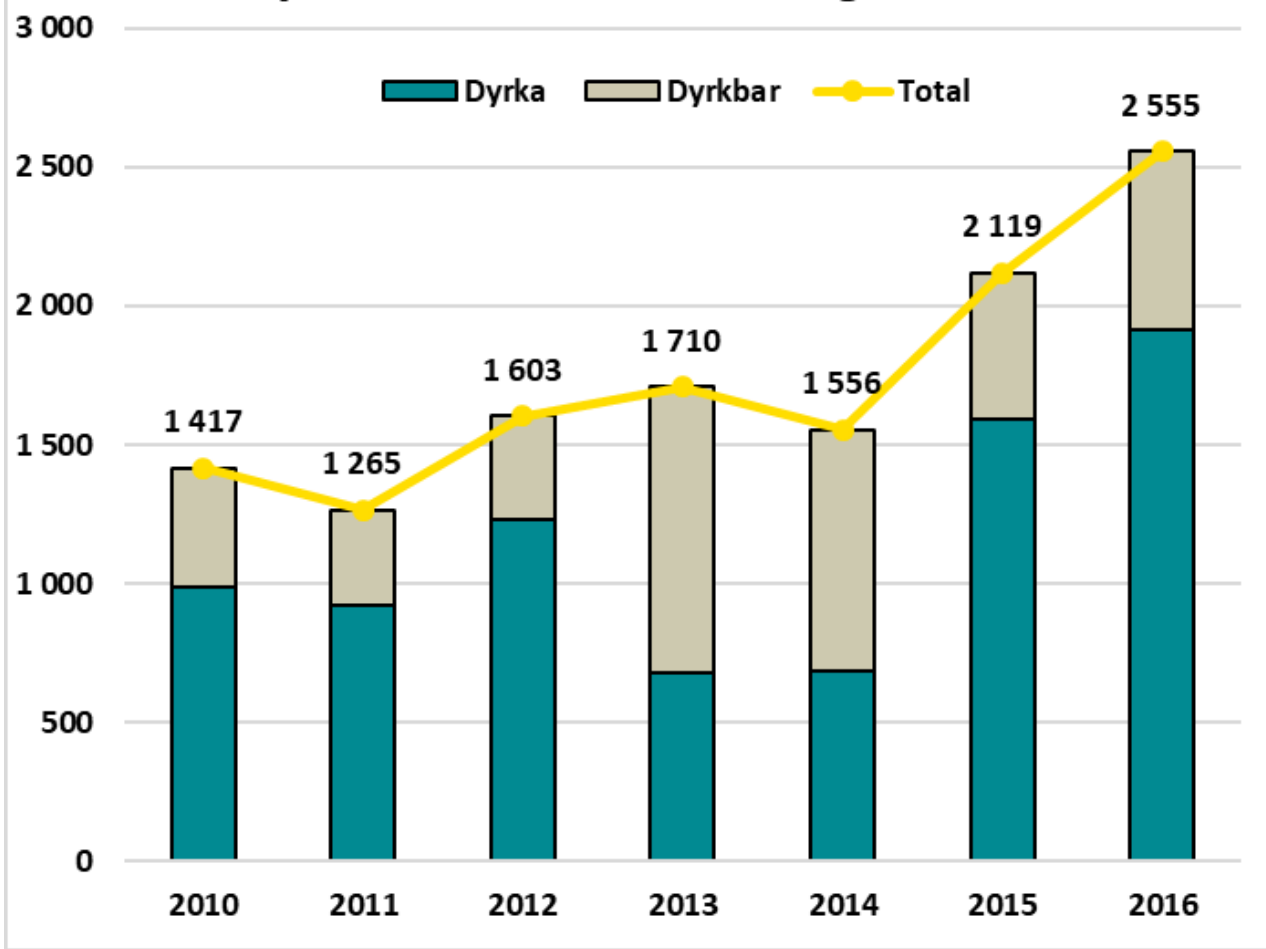
Dyrka jord omdisponert til andre formål enn landbruk 2012-2016, fylkesvis i da

Antall dekar omdisponert jordbruksareal per kommune i perioden 2010-2016

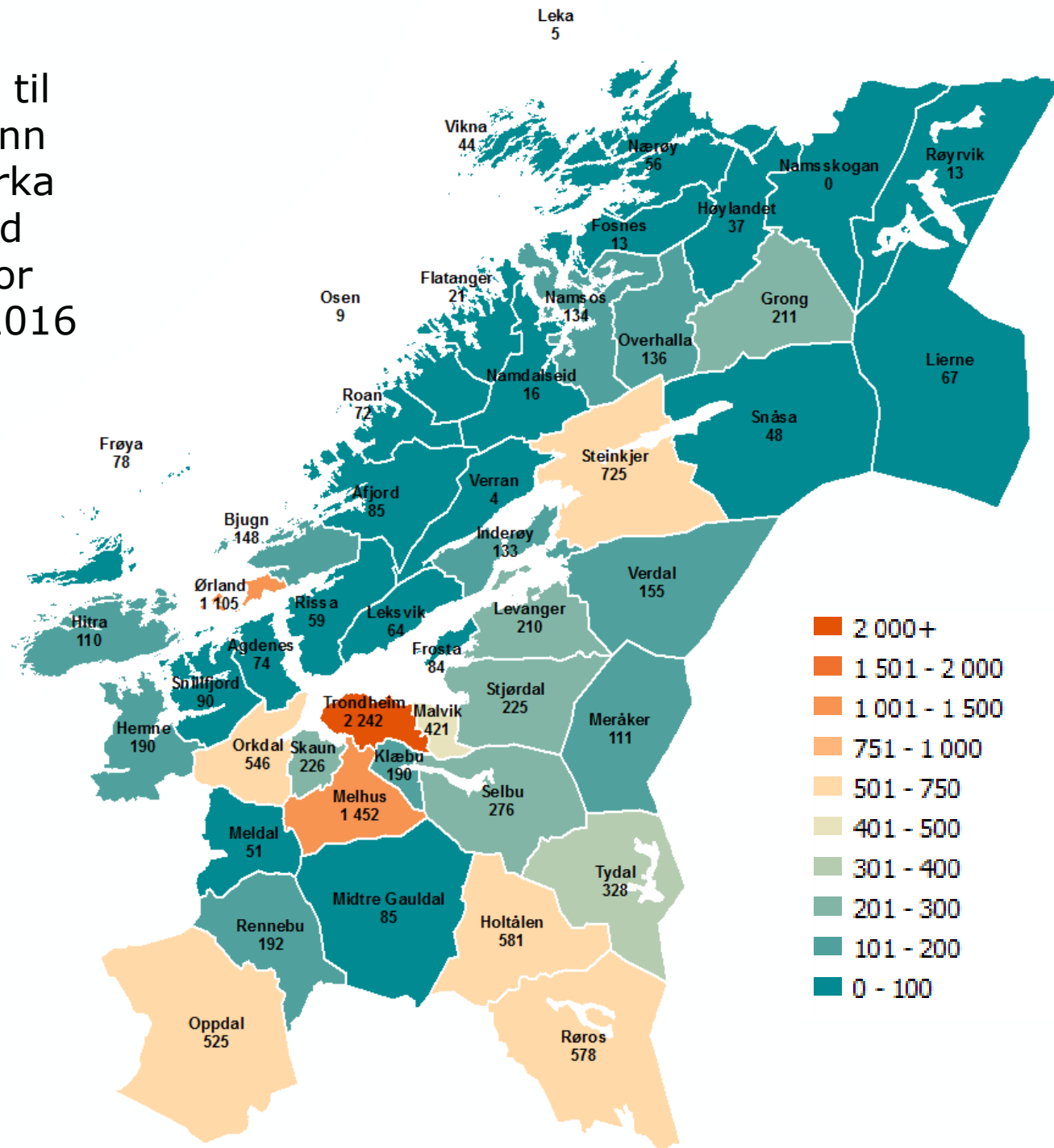

Årlig antall dekar omdisponert jordbruksareal i Trøndelag 2010-2016

Kilde: SSB Tabell 07903

Omdisponering til andre formål enn landbruk av dyrka og dyrkbarjord (dekar) sum for perioden 2010-2016

FYLKESTINGET I NT: SAK 21/17 TILTAK FOR Å REDUSERE NEDBYGGING OG FORURENSING AV DYRKA JORD

Fylkeskommunen bør ta en oppmannsrolle for å sikre en god samhandling mellom utbyggingsaktører, som strekker seg lengre enn den man kan få inn i arealplaner. Konkret bør det utarbeides en overordnet massebalanseoversikt for det nye fylket nå når vi står foran store infrastrukturutbygginger i hele Trøndelag. Dette er en krevende jobb, og det må settes av ressurser i Trøndelag fylkeskommune.

Det bør jobbes frem strategier som ivaretar følgende momenter, i prioritert rekkefølge:

1. **Unngå nedbygging av dyrkbare og dyrket arealer.** (= 0 visjon)
2. Flytte matjord til annet areal, fortrinnsvis annen dyrket mark sin trenger mer jord eller lavbonitetsmarks uten spesielle miljøkvaliteter, som kan arronderes slik at det er egnet for dyrkning.
3. Mellomlagring av fullverdig matjord, for nærmere disponering andre steder.
4. Ivaretagelse av høyverdig materiale, der det er et marked som gjør at andre aktører kjøper/nyttiggjør seg disse massene fra anlegget.
5. Midlertidig deponering slik at massene er tilgjengelig som en fremtidig ressurs.
6. Varig deponering der det ikke er overveiende sannsynlig med gjenbruk.

A. Det utarbeides en helhetlig jordvernplan, med 0 visjon for omdisponering av dyrka mark til utbygging av næringsbygg, boliger og fritidsboliger.

B. Saken overføres til Fellesnemnda for felles behandling i Trøndelag Fylkeskommune

FYLKESUTVALGET I ST

SAK 190/17

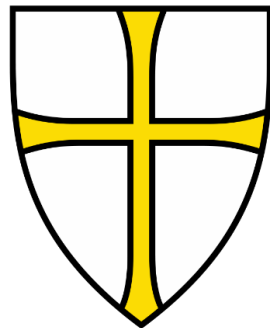
3. Fylkesutvalget ber Fylkesrådmannen planlegge revidering av arealstrategien, og at den vil favne hele Trøndelag og at den drøfter hvilke områder som er minst konfliktfyllt i forhold til jordvern, vanndirektiv, biologisk mangfold, klima mv.

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjälte

REGIONAL PLAN FOR AREALBRUK I TRØNDELAG

Trøndelag fylkeskommune

trondelagfylke.no | fb.com/trondelagfylke